

Živeti v krizi

Silvo Šinkovec

Te dni sem srečal direktorico podjetja, ki se je vrnila iz Afrike. Povzela je vtise: »Kaj vse sem videla!« Stisko, lakoto, bolezni, nemoč ljudi. Ko se je vrnila v naš bogati svet, jo je spreletela razlika. In prav tu, v našem bogatem svetu (sodimo med 20 najbogatejših držav), jokamo in tarnamo. Smo v krizi? Seveda, v veliki krizi. Ne gre samo za recesijo, ampak za bistveno znižanje standarda in za ustvarjanje nove življenjske paradigme. To je težak in boleč proces, toda tudi zdravilen in osrečujoč.

V družbi, kjer so družine na robu preživetja, pod pragom revščine, se ne počutimo dobro; v družbi, ki preprodaja ljudi, zlorablja otroke, mlade hrani z mamilami, mafijskim družbam pušča, da šarijo po ekonomiji; v družbi, kjer se ljudje spolno zasvajajo in patologijo enačijo z zdravjem; kjer se politiki ne morejo dogovoriti o osnovnih projektih potrebnih za preživetje države. Soočamo se z degeneracijo človeka in človeške družbe.

Evropa je stoletja živela na račun drugih narodov (azijskih, afriških, ameriških). Sedaj je prišlo do izenačenja v tekmi na tržišču, preobrat v dominaciji znanja, vitalnosti, življenjski energiji. Kriza je nastopila na strani do sedaj močnih in dominantnih, ki morajo sestopiti s pozicije moči in razkošja. Življenjski standard se drastično niža, ker moramo potrošnjo izravnati s prihodki; ker je treba plačati tisto, kar smo že porabili; ker smo izvozili znanje, podjetja, kapital in imajo sedaj od njih koristi drugi ljudje, pri nas pa je vse manj delovnih mest; ker je državna birokracija predraga; ker pravna država ne deluje.

To je velika grožnja bogatemu svetu, zato nas je strah. Vsako bolečo stvar najprej zavrnamo.

Nočemo se sprijazniti z njo. V času negacije se jezimo in želimo uveljavljati stanje pred spremembo, posebno še ljudje, ki so se v danem sistemu okoriščali z manipulacijo. To še povečuje frustracijo in neti agresivno vedenje, kar vodi v kaos in pogloblja problem. Potem pride čas sprijaznjenja. To je čas zavedanje izgube, žalosti. Za tem pride čas sprejemanja. Šele tu se ustvarijo pogoji za razmislek in iskanje nove poti v skladu z resničnostjo.

Ustvariti je treba novo filozofijo, novo paradigmo življenja, ki bo bolj realna in trezna. Kriza je priložnost, je izziv za pogumne in realne ljudi. Zmotna je razlaga, da bodo ljudje na cesti povedali politikom, kaj je treba storiti. Ljudje na cesti v protestih povedo, da so v stiski, da so nezadovoljni, izražajo svojo jezo. Ekonomske analize vzrokov za krizo, možne rešitve za izhod pa na cesti ne bomo našli. Odgovor na krizo bodo dali kreativni ljudje, ki zmorejo svoje razmišljanje razširiti v novo miselno obzorje, kot bi dejal filozof Bernard Lonergan. Odgovor na krizo je ustvarjanje nove poti, nove paradigme življenja. Janez Pavel II. je že v osemdesetih letih v encikliki *Laborem exercens* trdil, da ateistični socializem niti liberalni kapitalizem nista ustrezna družbena sistema. Poiskati bomo morali nekaj bolj pravičnega.

Izhod iz krize bomo iskali tudi v obzorju nadnaravnega, Božjega. Spet bomo brali metafiziko in teologijo. Uvid prihaja od zgoraj. Upoštevati bo treba naravo, zakonitosti, ki so v ta svet položene od začetka. Iluzija, beg v patološko sanjarjenje in v laž puščajo za sabo uničujoče posledice. Streznitev je težka. Ustvariti moramo filozofijo preživetja, sestopanja iz razkošja, učenja enakovrednega in pravičnega sožitja z ljudmi drugih kontinentov. Pomagali nam bodo vera, upanje in ljubezen (sv. Pavel) ter skrb za svetost.

Za okvirček na prvi strani žarišča:

Uredništvo revije je kakih 15 oseb iz javnega življenja prosilo, da napišejo svoje razmišljanje, kako preživeti krizo. Nastali so članki, ki jih z veseljem objavljamo.